

sidstnævnte, hvis Undersøgelse er paabegyndt i 1906, ere nu bragte til Afslutning. I Vendsyssel er den tidligere paabegyndte Undersøgelse af et 4 Mil bredt Bælte Syd for Frederikshavn fortsat fra Øst mod Vest ved Assistenterne Hans Kjær og Th. Thomsen. Undersøgelsen har strakt sig over henved 8 Kvadratmil. En fuldstændig Redegørelse for de vundne Resultater maa udsættes, til det planlagte Arbejde ad Aare er ført til Ende; dog kan her henpeges paa, at Undersøgelsen, foruden selve den nøjagtige Kortlægning og Beskrivelse af samtlige de berejste Sognes Oldtidsminder, allerede har givet værdifuld Oplysning om Sammenhængen mellem geologiske og arkæologiske Forhold. Gravhøjene ere væsentlig knyttede til Højderne, hvor de nogle Steder findes i overordentlig stort Antal; et enkelt særlig rigt Kortblad (Gjerum, noget under 1 Kv.-Mil) omfatter endog 500 Mindesmærker. De lave Flader, der ere geologisk unge Dannelser, ere derimod for største Delen uden Oldtidsminder. De Partier af Højlandet, som ere højtomme eller højfattige, skønnes mest at have været gamle Skovstrækninger. Ejendommelige Minder om de forsvundne Skove ere forefundne i nogle Grupper af Smaahøje, som have vist sig at være dannede ved Sandaflejring om Rodstød af vindfældede Træer. I alt er der i det undersøgte Terrain kortlagt og beskrevet 1,236 Oldtidslevninger af forskellig Art: Gravhøje, Bopladser, Mark- og Mosefund m. m. — I Jerlev Herred, undersøgt af Assistent Saraauw, blev i alt kortlagt 410 arkæologiske Punkter, væsentlig Gravhøje. Den allerstørste Del af disse var fra gammel Tid overpløjet eller sløjft; kun enkelte forefandtes endnu velbevarede; 4 bleve fredlyste. Der iagttoges en kendelig Forskel mellem den østlige og den vestlige Del af Herredet: mod Øst kun faa, mod Vest talrige Oldtidsminder af forskellig Art. Gennem Herredets vestlige Del gaa de gamle Okseveje. Her paavistes ved Undersøgelsen større sammenhængende Højrækker, som vise, at disse Færdselslinier i det væsentlige gaa tilbage til Oldtiden. En saadan Linie gaar gennem Ødsted Sogn (Retning: Kolding—Jellinge), to Højrækker (Retning: Ribe—Jellinge) gennem Egtved Sogn. Gennem indhentede Efterretninger om Fundene fra de sløjfede Høje er det fastslaaet, at i alt Fald en stor Del af disse gaar tilbage til den yngre Stenalder. — I Gjørding Herred, undersøgt af cand. Sven Müller, blev 527 Punkter afsatte paa de antikvariske Kort. Af disse betegne 488 Gravhøje, gennemgaaende af ringe Størrelse, omkring 2 m høje; kun faa hæve sig indtil 4,50 m. Højdelæggelsen er vidt fremskreden; kun 48 Gravhøje kunne siges at være i det væsentlige bevarede. Antallet af fredlyste Mindesmærker er i alt 15. Af Fundene ses det, at Hovedmængden af Gravhøjene gaar tilbage til den yngre Stenalder; ogsaa i Bronzealderen har der været en talrig og velstaaende Befolkning. Bopladser fra Jernalderen ere paaviste flere Steder, og enkelte værdifulde Fund hidrøre fra denne Tid. Som i Jerlev Herred kunde Oldtidsleve paavises gennem fortsatte Højrækker, og som i Vendsyssel minde Samlinger af ejendommelige Højninger om vindfældet Skov. Det fremgaar af Undersøgelserne, at der i dette Herred vil kunne gøres omfattende arkæologiske Fund, saasnart det Arbejde kan optages at udgrave de talrige Højrester.

III.

Udgravninger ere i 1907 næsten alene foretagne ved Museets egne Mænd samt Kaptajn A. P. Madsen; ligesom i tidligere Aar har dog Lærer S. Andersen i Vester Alling bistaet ved Undersøgelsen af to Jernalders Gravpladser i Randersegnen. Paa nedenstaaende Fortegnelse angives ved U en Udgravning af større eller mindre Omfang, medens B angiver, at der kun foretoges en Besigtigelse af det paagældende Sted, uden at denne førte til en videregaaende Undersøgelse. I Fortegnelsen er ikke medtaget de Tilfælde, hvor Museets Hjælp vel har været tilkaldt, men hvor det hurtigt viste sig, at der ikke forelaa nogen Oldtidslevning, men Rester af yngre Opvindelse (Fund af tildannet Træ i Tørvemoser, gammel træsat Brøndfordybning, Fund af sænkede Baadrester m. m.), ligesom enkelte andre ubetydelige Smaafund (Skallag, Stenlægninger m. m.), der kunde besørges i Forbindelse med andre Undersøgelser, ere udeladte.